

GAZİ ÜNİVERSİTESİ'NİN UZAKTAN EĞİTİM POTANSİYELİ

Prof. Dr. İrfan SÜER
Prof. Dr. Zeki KAYA
Yrd. Doç. Dr. H. İbrahim BÜLBÜL
Öğ. Gör. Dr. Hatice KARAÇANTA
Öğ. Gör. Zihni KOÇ
Öğ. Gör. Şaban ÇETİN
Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi

(Bu proje Gazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenmektedir.)

ABSTRACT

In this study, potential of distance education in Gazi University was investigated. The research was conducted by scanning and description methods. The level of distance education and human source availability of Gazi University was identified. At the next stage it was realised that courses were needed within the Gazi University. In this research the questionnaire were used as a scale in which were used to collect data from head of departments and faculty research assistants, instructors and lecturers from all faculties in Gazi University. After completion of this work collected data was analysed by computer and current situation is evaluated. The reliability and validity of the studies and the scale has been conducted by the researchers.

Keywords: Gazi University, Distance education, Educational potential.

ÖZET

Bu bildiride Gazi Üniversitesi'nin uzaktan eğitim potansiyelini belirlemeye yönelik bir çalışmaya yer verilmektedir. Araştırma tarama modelindedir ve betimsel bir nitelik taşımaktadır. Gazi Üniversitesi'nin tüm eğitim birimlerindeki insan gücü kaynakları bakımından uzaktan eğitime hazır oluş düzeyleri belirlenmiştir. Bir sonraki aşamada ise Gazi Üniversitesi'nin hangi alanda ve ne tür uzaktan eğitim derslerine gereksinimi olduğu araştırılmıştır. Eş deyişle, bu aşamada Gazi Üniversitesi tarafından sunucu olarak verilebilecek derslerin hangi alanlarda, ne tür dersler olabileceği belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Gazi Üniversitesi'ne bağlı fakültelerin değişik bölümlerinde görevli yönetici ve öğretim elemanlarının görüşlerini almak üzere iki ayrı anket kullanılmıştır. Uygulama sonucunda toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve var olan durum değerlendirilmiştir.

GİRİŞ

Gazi Üniversitesi, tarihi Cumhuriyet dönemine kadar uzanan bir kaç üniversiteden birisidir. Kuruluşu 1926 yılında "Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü"nü açılmasına dayanan ve 1982 yılında da 2809 sayılı kanunla üniversite olarak yapılandırılan Gazi Üniversitesi, 60.000'i aşan öğrencisi ve 3000'i geçen öğretim elemanı ile öğrenci başına düşen öğretim elemanı sayısında dünya ortalamasını yakalayabilmiştir. Eğitimden, iletişime, güzel sanatlardan mühendisliğe, spordan ormancılığa, tıptan eczacılığa, diş hekimliğinden fen edebiyata, iktisattan ilahiyata kadar dört vilayete dağılmış 22 fakülte, 22 yüksekokul ve 5 enstitü ile Gazi Üniversitesi Türkiye'nin en büyük üniversitelerinden birisidir. Üniversitede uzaktan eğitim (UE) uygulamalarına yönelik alt yapı çalışmaları da başlatılmıştır.

Uzaktan eğitimin, yüz yüze yapılan eğitime eşit ve yanında yer alan bir eğitim olduğu söylenebilir. Uzaktan eğitim; örgün eğitim dönemi dışında çalışan ya da çalışmayan tüm yetişkinlere ve ayrıca da örgün eğitime devam etmekte olan tüm bireylere açıktır. Bu eğitim yüz yüze görüşmelerden, sınıflardan ve genel yer ve zaman bağımsızlığından, kitle iletişimi ve bireyselleşme kombinasyonundan, öğrenci bağımsızlığıyla ilgili potansiyellerinden ve özgün yönteminden dolayı, geleneksel yüz yüze eğitimin bir yedeği kabul edilemeyecek kadar ayrı bir eğitim türüdür (Holmberg,1989).

Uzaktan eğitimde öğrenciler ve öğretmenler farklı yerlerdedirler. Bu eğitimde öğrenciler kendi hızlarında öğrenebilirler. Öğrenciler; öğrenme yöntemlerini, öğrendiklerinin içeriğini ve ağırlığını, amaçları ve ölçütleri kontrol edebilirler ya da şekillendirebilirler ve öğrendiklerini değerlendirebilirler. Ayrıca, uzaktan eğitim uygulamalarında öğretmenler ayrıntılı düşünmek için zaman bulur ve sınıfta ulaşamayan kaynakları kullanabilirler (Kaya, 2002).

Uzaktan eğitimde öğretmen ile öğrenci arasındaki iletişimi ve grup çalışmasını uygun zamanlara ayarlamak kolay değildir. Bu durum; öğrenme sürecinde istenmeyen ertelenmelere neden olabilmekte; öğrenim sürecinin gözlemini olanaksız kılabilen; öğretmen öğrenci ilişkisini engelleyebilmekte ve toplu etkinliğe engel olabilmektedir. Bunlar, mesafeden çok açıklığın sonuçlarıdır. Uzaktan eğitim öğrencisi ile bağlantılı olarak bu

tür olası aksaklıkları belirlerken; öğrencilerin gereksinimleri, mesafe biçiminin gücü, karşılanamayacak gereksinimleri ve gereksinimlerin karşılanan bölümleri arasındaki boşluklarla mücadele etmenin olanaklı yolları göz önünde tutulur ve dengelenirse, uzaktan eğitim, açıklığı nedeniyle statükoyu ortadan kaldırmanın da bir yolu olabilir.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, Gazi Üniversitesi'nin uzaktan eğitim potansiyelini ortaya koymaktır. Araştırma iki aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada, öğretim elemanlarının uzaktan eğitim yaklaşımına yönelik tutumları ve öğretim elemanlarının bu yöndeki katkılarının belirlenmesi ve ikinci aşamada da Üniversitenin uzaktan eğitime hazır bulunuşluluk düzeyinin insangücü ve insangücü dışı kaynaklar açısından nasıl bir yapı oluşturduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Burada sadece birinci bölümle ilgili bulgulara yer verilecektir.

Araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1. Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik tutumları nasıldır?
2. Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik tutumları unvanlarına göre farklılık göstermekte midir?
3. Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim uygulamalarına katkı getirebilecekleri boyutlara ilişkin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma, tarama modelinde betimsel bir nitelik taşımaktadır. Araştırmayla öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik tutumları ve uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin katkı getirebilecekleri çalışma boyutları belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın evrenini Gazi Üniversitesi'ne bağlı tüm fakülte ve yüksek okullardaki öğretim elemanları oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem alma yoluna gidilmemiş tüm evrene ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda Gazi Üniversitesi bünyesindeki tüm fakülteelerde görevli toplam 3753 öğretim elemanına veri toplama aracı gönderilmiştir. Ancak gönderilen veri toplama araçlarından 1379 tanesi geri dönmüş ve değerlendirmeler bu veriler üzerinde yapılmıştır.

Araştırmada öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarını tespit etmek amacıyla likert tipi tutum ölçeği, öğretim elemanlarının uzaktan eğitim uygulamalarında katkı getirebilecekleri çalışma boyutlarını belirlemek amacıyla da 18 maddelik anket kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan uzaktan eğitim tutum ölçeği araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Öncelikle bir tutum ölçeği hazırlanacağı zaman, ölçülmek istenilen belli bir tutumla ilişkili olduğu düşünülen çok sayıda olumlu ve olumsuz biçimde ifade edilmiş tutum cümlesine ihtiyaç olacağından hareketle, araştırmacılar tarafından öncelikle benzer türdeki ölçekler incelenerek ilgili yayımlar taranmış ve konuyla ilgili 15 tutum cümlesi belirlenmiştir. 9'u olumlu 6'sı olumsuz olan cümleler 5'li likert ölçeğinde "Asla Katılmam", "Katılmam", "Kararsızım", "Katılıyorum", "Kuvvetle Katılıyorum", şeklinde derecelendirilmiştir. Daha sonra, belirlenen tutum cümleleriyle hazırlanan ölçek, cümlelerin analizi açısından uzman görüşüne sunulmuş ve gerekli düzenlemelerden sonra bir ön deneme mahiyetinde 200 kişilik bir gruba uygulanmıştır.

Uygulama sonucunda elde edilen veriler bilgisayar ortamına (SPSS'e) aktarılırken olumlu cümleler "Kuvvetle Katılıyorum" seçeneğinden "Asla Katılmam" seçeneğine doğru 5,4,3,2,1 şeklinde puanlanmış, olumsuz cümlelerde ise bunun tam tersi bir yol izlenerek "Kuvvetle Katılıyorum" seçeneğinden "Asla Katılmam" seçeneğine doğru 1,2,3,4,5 şeklinde puanlanmıştır.

Aracın yapı geçerliği faktör analizi ile incelenmiştir. Faktör analizi uygulaması ile 15 maddeden oluşan "Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği"nin tek ya da çok faktörlü olup olmadığı saptanmaya çalışılmıştır. Bu amaçla toplanan veriler üzerinde bir faktör analizi tekniği olan Temel Bileşenler Analizi ve bununla birlikte, ölçeğin birbirinden bağımsız alt faktörlerini belirlemek için varimax dik döndürme yöntemi kullanılmıştır. Alt kesme noktası olarak .45 alınmıştır. Yapılan analiz sonucunda Eigen değeri 1 ve üstünde iki faktör belirlenmiştir. Bu durumun ölçeğin hazırlanmasında dikkate alınan iki temel yapıyı (uzaktan eğitime güven duyma, uzaktan eğitime ilgi duyma) yansıttığı düşünülmüştür. Yapılan analiz sonucunda faktör yük değerlerinin, iki faktör için de .55 ile .76 arasında yüksek düzeyde değiştiği görülmektedir.

İki faktörlü olarak saptanan "Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği"nin, her bir alt faktör için güvenilirliğin bir göstergesi olarak, alfa iç tutarlık katsayısı ve bu kapsamda madde toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Madde toplam korelasyonları I. Faktör için .51 ile .69; II. Faktör için .28 ile .70 arasında değişmektedir. Bu değerlere

göre, her bir maddenin, katılımcıların uzaktan eğitime yönelik tutumlarını iyi ayırttığı söylenebilir. Diğer taraftan her bir faktörün açıkladığı varyans oranı da sırasıyla % 26.8, % 25.2 ve toplam olarak %52'dir. I. Faktör için alfa katsayısı .78 olarak hesaplanırken, aynı katsayı II. Faktör için .81'dir. Ölçeğin toplamından elde edilen alfa katsayısı ise .87'dir. Bu yapıyla ölçeğin oldukça güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

Geliştirilen ölçek ve anketin uygulanması sonucunda elde edilen verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Her bir davranışa yönelik tutum düzeylerini belirlemede ortalama ve standart sapma, gruplar arasındaki karşılaştırmalarda t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Görüşler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı $\alpha=0.05$ düzeyinde test edilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma verilerinden elde edilen bulgulara ve bulgular ile ilgili yorumlara yer verilmiştir.

A. Kişisel Bilgiler

Bu kesimde araştırmaya katılan öğretim elemanlarıyla ilgili kişisel bilgilere yer verilmiştir.

1. Öğretim Elemanlarının Görev Yaptıkları Fakülte ve Unvanlarına Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının görev yaptıkları kurum ve unvanlarına göre dağılımları tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1. Öğretim Elemanlarının Görev Yaptıkları Fakülte ve Unvanlarına Göre Dağılımları

GÖREV YAPILAN KURUM	ÜN VAN												TOPLAM	
	Prof		Doç		Yrd.Doç.		Öğ.Gör.		Okutman		Araş.Gör.		f	%
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Çorum İk.İd.Bil.F.	1	7.1	1	7.1	2	14.3	2	14.3	1	7.1	7	50.0	14	100.0
Tıp Fak.	43	44.8	26	27.1	19	19.8	8	8.3	-	-	-	-	96	100.0
Müh.Mi.F.	40	26.7	23	15.3	25	16.7	26	17.3	1	0.7	35	23.3	150	100.0
İk.İd.Bil.F.	12	30.8	10	25.6	10	25.6	2	5.1	-	-	5	12.8	39	100.0
Ecz.Fak.	27	55.1	4	8.2	10	20.4	2	4.1	-	-	6	12.2	49	100.0
Diş Hek.F.	14	31.8	12	27.3	5	11.4	4	9.1	1	2.3	8	18.2	44	100.0
Fen Ed.F.	18	30.5	11	18.6	20	33.9	1	1.7	3	5.1	6	10.2	59	100.0
Tek.Eğ.Fa.	8	6.4	14	11.2	20	16.0	45	36.0	4	3.2	34	27.2	125	100.0
Gazi Eğ.F.	27	15.6	17	9.8	55	31.8	39	22.5	10	5.8	25	14.5	173	100.0
Ticaret T.F.	1	4.2	4	16.7	4	16.7	7	29.2	-	-	8	33.3	24	100.0
İletişim F.	4	8.2	4	8.2	9	18.4	4	8.2	3	6.1	25	51.0	49	100.0
Hukuk F.	2	22.2	3	33.3	4	44.4	-	-	-	-	-	-	9	100.0
Mes.Eğ.F.	10	9.1	8	7.3	46	41.8	30	27.3	-	-	16	14.5	110	100.0
En.Sa.Eğ.F.	1	2.1	3	6.3	12	25.0	16	33.3	-	-	16	33.3	48	100.0
Kır.Eğ.F.	1	1.4	2	2.9	20	29.0	28	40.6	13	18.8	5	7.2	69	100.0
Kas.Eğ.F.	-	-	1	1.8	15	27.3	33	60.0	3	5.5	3	5.5	55	100.0
Çorum İİ.F.	-	-	6	16.2	12	32.4	6	16.2	-	-	13	35.1	37	100.0
Kas.Or.F.	1	16.7	-	-	5	83.3	-	-	-	-	-	-	6	100.0
Çor. M.F.	-	-	-	-	6	60.0	2	20.0	-	-	2	20.0	10	100.0
Kır.Fen.Ed.	1	6.7	1	6.7	8	53.3	5	33.3	-	-	-	-	15	100.0
S.H.M.Y.O.	-	-	-	-	1	16.7	5	83.3	-	-	-	-	6	100.0
Hem.Y.O.	1	14.3	-	-	3	42.9	-	-	-	-	3	42.9	7	100.0
Ço.S.H.M.Y.O.	-	-	-	-	-	-	9	100.0	-	-	-	-	9	100.0
Kas.S.H.M.Y.O.	-	-	-	-	-	-	7	100.0	-	-	-	-	7	100.0
Kır.M.Y.O.	-	-	-	-	1	4.0	23	92.0	1	4.0	-	-	25	100.0
Çor.M.Y.O.	-	-	-	-	-	-	47	92.2	4	7.8	-	-	51	100.0
Kas.Bed.E.SpoY.O.	-	-	-	-	-	-	7	63.6	1	9.1	3	27.3	11	100.0
Bed.E.Spor.Y.O.	2	6.7	3	10.0	15	50.0	10	33.3	-	-	-	-	30	100.0
Kır.S.H.M.Y.O.	-	-	-	-	1	16.7	5	83.3	-	-	-	-	6	100.0
Beypaz.Tek.Bil.M	-	-	-	-	-	-	6	100.0	-	-	-	-	6	100.0
Fen Bil.En.	2	15.4	-	-	-	-	-	-	-	-	11	84.6	13	100.0
Sun.M.Y.O.	-	-	-	-	-	-	1	100.0	-	-	-	-	1	100.0
TOPLAM	216	15.7	153	11.1	328	23.8	380	27.6	71	5.1	231	16.8	1379	100.0

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretim elemanlarının %15.7'sinin Profesör, %11.1'inin Doçent, %23.8'inin Yardımcı Doçent, %27.6'sının Öğretim Görevlisi, %5.1'inin Okutman, %16.8'inin de Araştırma Görevlilerinden oluştuğu görülmektedir.

B. Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları

Bu bölümde öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarıyla ilgili bulgulara yer verilmiştir.

1. Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Yönelik Genel Tutum Puanları

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik olarak hazırlanmış tutum ölçeğinden almış oldukları toplam tutum puanlarının dağılımı tablo 2’de verilmektedir.

Tablo 2: Öğretim Elemanlarının Toplam Tutum Puanlarının Dağılımı

Tutum	N	\bar{x}	ss.	Min.	Max.	Madde Sayısı
	1379	50.19	10.17	15	75	15

Tablo 2 incelendiğinde, öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeğinden almış oldukları toplam tutum puanları ortalamasının $\bar{x}=50.19$ olduğu görülmektedir. Bu sonuca dayalı olarak, öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarının olumluya yakın bir dağılım gösterdiği, ancak öğretim elemanlarının uzaktan eğitim yaklaşımına sempati duyuyor olmakla birlikte bazı endişeler taşıdıkları da söylenebilir.

2. Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği Alt Boyutlarına İlişkin Tutum Puanları

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla hazırlanan tutum ölçeğinin “uzaktan eğitime güven” ve “uzaktan eğitime ilgi” olmak üzere iki alt boyutu bulunmaktadır. Aşağıda öğretim elemanlarının bu alt boyutlardan almış oldukları puan dağılımları yer almaktadır

a. Öğretim Elemanlarının, Ölçeğin “Uzaktan Eğitime Güven” Boyutuna Yönelik Tutum Puanlarının Dağılımı

Öğretim elemanlarının, ölçeğin “Uzaktan Eğitime Güven” alt boyutundan almış oldukları tutum puanlarının dağılımı tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3. Öğretim Elemanlarının, “Uzaktan Eğitime Güven” Boyutuna Yönelik Tutum Puanlarının Dağılımı

Tutum	N	\bar{x}	ss.	Min.	Max.	Madde Sayısı
	1379	21.10	4.23	6	30	6

Tablo 3 incelendiğinde, öğretim elemanlarının, ölçeğin “uzaktan eğitime güven” alt boyutundan almış oldukları tutum puanları ortalamasının $\bar{x}=21.10$ olduğu görülmektedir. Elde edilen sonuca dayalı olarak öğretim elemanlarının adı geçen alt boyutla ilgili tutumlarının olumluluk eğilimi içerisinde olduğu ancak uzaktan eğitim yaklaşımına ilişkin uygulamaların ülkemizde yaygın olmamasından ve bu konunun yeterince işlenmemesinden dolayı da belli bir tereddüt içerisinde oldukları söylenebilir.

b. Öğretim Elemanlarının, Ölçeğin “Uzaktan Eğitime İlgi” Boyutuna Yönelik Tutum Puanlarının Dağılımı

Öğretim elemanlarının, ölçeğin “Uzaktan Eğitime İlgi” alt boyutundan almış oldukları tutum puanlarının dağılımı tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4. Öğretim Elemanlarının, “Uzaktan Eğitime İlgi” Boyutuna Yönelik Tutum Puanlarının Dağılımı

Tutum	N	\bar{x}	ss.	Min.	Max.	Madde Sayısı
	1379	29.09	6.48	9	45	9

Tablo 4, öğretim elemanlarının, ölçeğin “Uzaktan Eğitime İlgi” alt boyutundan almış oldukları tutum puanlarının dağılımına ilişkin bilgi vermektedir. Tabloda, öğretim elemanlarının, ölçeğin ilgili alt boyutundan almış oldukları tutum puan ortalamasının $\bar{x}=29.09$ olduğu görülmektedir. Bu sonuca dayalı olarak öğretim elemanlarının uzaktan eğitim yaklaşımına ilgi duydukları, ancak bu ilginin yüksek düzeyde olmadığı söylenebilir.

3. Unvanlarına Göre Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Yönelik Toplam ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Tutum Puanlarının Dağılımı

Öğretim elemanlarının unvanlarına göre uzaktan eğitime yönelik toplam ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin tutum puanları dağılımı tablo 5’de verilmektedir.

Tablo 5. Unvanlarına Göre Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Yönelik Toplam ve Ölçeğin Alt Boyutlarıyla İlgili Tutum Puanları ve Varyans Analizi Sonuçları

Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum	Unvan	N	\bar{x}	SS	F	p	Fark
I.Faktör Uzaktan Eğitime Güven	Prof.	216	21,51	4,05	3,64 5,3-5	.003*	1-
	Doç.	153	21,33	4,40			
	Yrd.Doç.	328	21,49	4,04			
	Öğ.Gör.	380	21,01	4,27			
	Okutman	71	19,52	4,22			
	Araş.Gör.	231	20,65	4,36			
	Toplam	1379	21,10	4,23			
II.Faktör Uzaktan Eğitime İlgili	Prof.	216	28,76	6,66	2,19	.530	
	Doç.	153	29,18	6,58			
	Yrd.Doç.	328	29,61	6,10			
	Öğ.Gör.	380	29,40	6,52			
	Okutman	71	27,14	5,93			
	Araş.Gör.	231	28,68	6,79			
	Toplam	1379	29,09	6,48			
Toplam Tutum	Prof.	216	50,27	10,03	2,65 3	.022*	5-
	Doç.	153	50,50	10,49			
	Yrd.Doç.	328	51,10	9,62			
	Öğ.Gör.	380	50,41	10,26			
	Okutman	71	46,66	9,37			
	Araş.Gör.	231	49,33	10,73			
	Toplam	1379	50,19	10,17			

*P<0.05

Tablo 5, öğretim elemanlarının unvanları açısından uzaktan eğitime yönelik tutumlarıyla ilgili bilgi vermektedir. Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarının yapılan varyans analizi sonucunda, unvanları açısından ölçekten alınacak toplam tutum ve ölçeğin “uzaktan eğitime güven” alt boyutunda farklılık oluşturduğu gözlenmektedir.

Öğretim elemanlarının toplam tutum puanları incelendiğinde, Yardımcı Doçent olan öğretim elemanlarının toplam tutum puan ortalamaları (\bar{x} =51.10) ile okutman öğretim elemanları puan ortalamaları (\bar{x} =46.66) arasında α = 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık gözlenmektedir. Bu sonuca dayalı olarak Yardımcı Doçent olan öğretim elemanlarının, okutman öğretim elemanlarına göre uzaktan eğitime yönelik daha olumlu tutumlara sahip oldukları söylenebilir.

Diğer taraftan öğretim elemanlarının, ölçeğin I.alt boyutuyla ilgili tutum puanları incelendiğinde, Profesör olan öğretim elemanlarının, ölçeğin I.alt boyutuyla ilgili tutum puan ortalamalarının (\bar{x} =21.51) ve Yardımcı Doçent olan öğretim elemanlarının puan ortalamalarının (\bar{x} =21.49) Okutman öğretim elemanları puan ortalamalarından (\bar{x} =19.52) α = 0.05 düzeyinde farklılaştığı gözlenmektedir. Bu sonuca göre, Profesör olan öğretim elemanları

ile Yardımcı Doçent olan öğretim elemanlarının, Okutman öğretim elemanlarına göre adı geçen alt boyutta daha olumlu tutumlara sahip oldukları ve bu yaklaşıma yönelik güven duydukları söylenebilir.

4. Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Uygulamalarına Katkı Getirebilecekleri Boyutlara İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim uygulamalarına katkı getirebilecekleri boyutlara ilişkin görüşlerinin dağılımı tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6: Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Uygulamalarına Katkı Getirebilecekleri Boyutlara İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Katkı Getirilecek Boyut	Katkı Getiremem		Katkı Getirebilirim		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1.Dersin içeriğinin hazırlanması	675	48.9	704	51.1	1379	100.0
2.İçeriğin UE ilkelerine göre ders kitaplarına dönüştürülmesi	832	60.3	547	39.7	1379	100.0
3.İçeriğin öğretim yazılımına uygun olarak senaryolaştırılması	1098	79.6	281	20.4	1379	100.0
4.Senaryonun öğretim yazılımına dönüştürülmesi	1173	85.1	206	14.9	1379	100.0
5.İçeriğin öğretim yazılımına dönüştürülmesinde senaryoda yer alan şekil,grafik,animasyon vb. hazırlanması	1164	84.4	215	15.6	1379	100.0
6.İçeriğin sesli sunum için (radyo programı- ses kaseti-cd) senaryolaştırılması	1144	83.0	235	17.0	1379	100.0
7.İçeriğin sesli sunumunun ses kasetine ve cd ortamına aktarılması	1225	88.8	154	11.2	1379	100.0
8.İçeriğin tv/video senaryosuna dönüştürülmesi	1246	90.4	133	9.6	1379	100.0
9.Tv/video için şekil, grafik, animasyon vb. hazırlanması	1257	91.2	122	8.8	1379	100.0
10.Senaryonun bir bütün olarak video kasetine aktarılması (programın çekimi)	1257	91.2	122	8.8	1379	100.0
11.Video kasetteki ders programının cd ortamına aktarılması	1286	93.3	93	6.7	1379	100.0
12.UE sürecinde telekonferans sistemiyle ders sunumu	1060	76.9	319	23.1	1379	100.0
13. UE sürecinde sesli konferans sistemiyle dersin sunumu	1063	77.1	316	22.9	1379	100.0
14. UE sürecinde belli zamanlarda yüz yüze ders verilmesi	805	58.4	574	41.6	1379	100.0
15. UE sürecinde belli zamanlarda internet üzerinden (sohbet odalarında sesli veya görüntülü) ders verilmesi	1024	74.3	355	25.7	1379	100.0
16. UE sürecinde danışmanlık yapılması (dersin kredi saati kadar haftada bir kez)	912	66.1	467	33.9	1379	100.0
17. UE sürecinde ders ile ilgili internet üzerinden yardımcı danışmanlık yapılması (dersin kredi saati kadar haftada bir kez)	1036	75.1	343	24.9	1379	100.0
TOPLAM	18257	77.88	5186	22.12	23443	100.0

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretim elemanlarının %77.88'i, uzaktan eğitim uygulamalarıyla ilgili 17 boyutta katkı getiremeyeceklerini belirtirken, %22.12'si adı geçen boyutlarda katkı sağlayabileceklerini ifade etmektedirler. Katkı getirilebilecek boyutlar ve öğretim elemanlarının bu yöndeki dağılımları

incelendiğinde, sırasıyla 1, 14, 2, 16, 15, 12, 13, 3. sıradaki etkinliklere öğretim elemanlarının %20 ile %51’lik bir bölümünün katkı getirebileceği, diğer etkinlik alanlarında ise %7 ile %17’lik bir bölümünün katkı getirebileceği anlaşılmaktadır. Ayrıca bu yöndeki araştırma sonuçları incelendiğinde, öğretim elemanlarının daha çok ileri düzeyde teknik bilgi ve beceri gerektirmeyen etkinliklerde yoğunlaştıkları söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğretim elemanlarının, uzaktan eğitime bakış açılarına ilişkin araştırma bulguları değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin toplam tutum puanları ile ölçeğin “uzaktan eğitime güven” ve “uzaktan eğitime ilgi” alt boyutlarına ilişkin puanlarının da ortalamasının üzerinde olmasına rağmen yüksek düzeyde olmadığı anlaşılmıştır.

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim uygulamalarına katkı getirebilecekleri boyutlara ilişkin araştırma bulguları değerlendirildiğinde ise; öğretim elemanlarının uzaktan eğitim sürecine katkı sağlayacak ve bu yöndeki uygulamaları daha etkili kılabilecek ileri düzeyde teknik bilgi ve beceri donanımına gereksinim duydukları belirlenmiştir.

Bu sonuçlara dayalı olarak şu öneriler getirilebilir;

1. Uzaktan eğitim konusunda öğretim elemanlarını bilgilendirmeye yönelik etkinliklere zaman kaybetmeden başlanmalıdır.
2. İlgi duyan ve istekli olan öğretim elemanlarına öncelikli olmak üzere uzaktan eğitimi yapılacak olan derslerin içeriklerinin hazırlanması, öğretim materyallerinin geliştirilmesi ve öğretim teknolojilerinin kullanımı konularında beceri kazandırmaya yönelik eğitim etkinlikleri düzenlenmelidir.
3. Daha önce bu alanda yapılmış araştırma verilerine dayalı olarak içeriği uygun olan derslerde deneme amaçlı uygulamalara yer verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Holmberg, B. (1989), Theory and Practice of Distance Education, London/New York: Rodledge.
Kaya, Z. (2002), Uzaktan Eğitim, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
Keegan, D.J. (1983), Six Distance Education Theororits, Hagen: Fern Universitaet, ZIFF.